

Research Paper

Designing the Classroom Management Model in high school student with a qualitative approach

Seyedeh Soheila Tabatabaye Rad¹, Iraj Nikpay^{2*}, Moslem Ghobadian³

1. PhD student Educational Management, Khorramabad branch, Islamic Azad University, Khorramabad, Iran.
2. Associate Professor, Department of Educational Sciences, Lorestan University, Iran.
3. Department of Educational Sciences, Farhangian University, P.O. BOX 14665-889 Tehran, Iran.

Received:

Accepted:

PP:

Use your device to scan and read the article online

DOI:

[10.30495/jedu.2024.32334.6483](https://doi.org/10.30495/jedu.2024.32334.6483)

Keywords: Classroom Management, Teachers, Students, Grounded Theory

Abstract

Introduction and purpose: Considering the complexity and multidimensionality of the classroom management problem, it is necessary to determine the appropriate strategies and processes considering the different conditions and educational environments to face different challenges and obstacles. The aim of the current research was to design and present the classroom management model of Education of Lorestan Province.

Research Methodology: This study done with qualitative approach and using grounded theory method. The statistical population included professors of universities in Lorestan province in the fields of educational sciences with teaching experience in second secondary schools in 2021, and 12 people were selected by purposeful sampling and theoretical saturation criteria. A semi-structured interview method was used to collect information. The data were systematically analyzed in three stages of open, axial and selective coding. The validity of the field data was determined using Holsti's coefficient of reliability, Scott's pi, Cohen's kappa coefficient and Krippendorff's alpha.

Findings: Content analysis of the information obtained from the interviews led to the identification of 105 primary concepts, 10 sub-categories and 3 main categories, which showed that classroom management is formed in a process of general (Communications and human relations, personal characteristics and speaking skills), specialized (Mastery of curricular concepts, assessment and evaluation and teaching ethics) and organizational (Reviewing the selection system, determining ethical standards, supporting teachers in assessing their needs) characteristics of teachers.

Discussion and conclusion: According to the results, policy makers and educational administrators can invest in the development of effective general, specialized and organizational skills and characteristics in classroom management. In order to achieve this goal, the Ministry of Education can strengthen the effective features of the classroom management model by providing diverse and rich development programs.

Citation: .(2024)..Journal of New Approaches in Educational Administration; 15(1):

Corresponding author: Iraj Nikpay

Address: Lorestan Province, Faculty of Literature and Humanities, Lorestan University.

Tell:

Email:

* Corresponding author: Iraj Nikpay

Address: Lorestan Province, Faculty of Literature and Humanities, Lorestan University.

Extended Abstract

Introduction:

Introduction and purpose: Considering the complexity and multidimensionality of the classroom management problem, it is necessary to determine the appropriate strategies and processes considering the different conditions and educational environments to face different challenges and obstacles. The aim of the current research was to design and present the classroom management model of Education of Lorestan Province.

Research Methodology: This study done with qualitative approach and using grounded theory method. The statistical population included professors of universities in Lorestan province in the fields of educational sciences with teaching experience in second secondary schools in 2021, and 12 people were selected by purposeful sampling and theoretical saturation criteria. A semi-structured interview method was used to collect information. The data were systematically analyzed in three stages of open, axial and selective coding. The validity of the field data was determined using Holsti's

coefficient of reliability, Scott's pi, Cohen's kappa coefficient and Krippendorff's alpha.

Findings: Content analysis of the information obtained from the interviews led to the identification of 105 primary concepts, 10 sub-categories and 3 main categories, which showed that classroom management is formed in a process of general (Communications and human relations, personal characteristics and speaking skills), specialized (Mastery of curricular concepts, assessment and evaluation and teaching ethics) and organizational (Reviewing the selection system, determining ethical standards, supporting teachers in assessing their needs) characteristics of teachers.

Discussion and conclusion: According to the results, policy makers and educational administrators can invest in the development of effective general, specialized and organizational skills and characteristics in classroom management. In order to achieve this goal, the Ministry of Education can strengthen the effective features of the classroom management model by providing diverse and rich development programs.

مقاله پژوهشی

طراحی الگوی مدیریت کلاس دانش آموزان متوسطه با رویکرد کیفی

سیده سهیلا طباطبایی راد^۱، ایرج نیک پی^{۲*}، مسلم قبادیان^۳

۱. گروه مدیریت آموزشی، واحد خرم آباد، دانشگاه آزاد اسلامی، خرم آباد، ایران.

۲. دانشیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه لرستان، ایران.

۳. گروه آموزش علوم تربیتی دانشگاه فرهنگیان، صندوق پستی ۸۸۹-۱۴۶۶۵ تهران، ایران.

تاریخ دریافت:

تاریخ پذیرش:

شماره صفحات:

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید

چکیده

مقدمه و هدف: با توجه به پیچیدگی و چندبعدی بودن مسئله مدیریت کلاس درس، تعیین استراتژی‌ها و فرآیندهای مناسب با در نظر گرفتن شرایط و محیط‌های مختلف آموزشی برای مواجهه با چالش‌ها و موانع مختلف ضروری است. هدف پژوهش حاضر، طراحی و ارائه مدل مدیریت کلاس آموزش و پرورش استان لرستان بود.

روش‌شناسی پژوهشی: این مطالعه با رویکرد کیفی و روش نظریه داده بنیاد انجام شد. جامعه آماری شامل اساتید دانشگاه‌های استان لرستان در رشته‌های علوم تربیتی با داشتن سابقه تدریس در مدارس مقطع متوسطه دوم در سال ۱۴۰۰ بود که به روش نمونه‌گیری هدفمند و معیار اشباع نظری، ۱۲ نفر انتخاب شدند. جهت جمع‌آوری اطلاعات از روش مصاحبه نیمه‌ساختاریافته استفاده شد. اطلاعات به روش سیستماتیک در سه مرحله کدگذاری باز، محوری و انتخابی تحلیل شدند. اعتبار داده‌های میدانی با استفاده از ضریب هولستی، ضریب پی‌اسکات، ضریب کاپای کوهن و آلفای کریپندروف مشخص شد.

یافته‌ها: تحلیل محتوای اطلاعات به دست آمده از مصاحبه‌ها منجر به شناسایی ۱۰۵ مفهوم اولیه، ۱۰ مقوله فرعی و ۳ مقوله اصلی شد که نشان داد مدیریت کلاس در فرآیندی از ویژگی‌های عمومی (ارتباطات و روابط انسانی، خصوصیات فردی و مهارت‌های گفتاری)، تخصصی (تسلط بر مفاهیم درسی، ارزیابی و ارزشیابی و اخلاق تدریس) و سازمانی (بازنگری سیستم گزینش، تعیین استانداردهای اخلاقی، حمایت از معلمان نیازسنجی آنان) معلمان شکل می‌گیرد.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج سیاست‌گذاران و متصدیان آموزشی می‌توانند در جهت توسعه مهارت‌ها و ویژگی‌های عمومی، تخصصی و سازمانی مؤثر در مدیریت کلاس سرمایه‌گذاری نمایند. جهت تحقق این مهم، وزارت آموزش و پرورش می‌تواند با ارائه برنامه‌های متنوع و غنی توسعه به تقویت ویژگی‌های مؤثر در مدل مدیریت کلاس بپردازد.

DOI:

[10.30495/jedu.2024.32334.6483](https://doi.org/10.30495/jedu.2024.32334.6483)

واژه‌های کلیدی: مدیریت کلاس درس، معلمان، دانش آموزان، نظریه داده بنیاد

استناد: (۱۴۰۳). دوماهنامه علمی - پژوهشی رهیافتی نو در مدیریت آموزشی. ۱۵ (۱):

* نویسنده مسوول: ایرج نیک پی

نشانی: استان لرستان، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه لرستان.

تلفن:

پست الکترونیکی: nikpay.i@lu.ac.ir

بی‌تردید تدریس به عنوان یکی از سخت‌ترین مشاغل عصر حاضر محسوب می‌شود، زیرا مضاف بر آگاهی از علم، دانش و تخصص، یک معلم بایستی دارای هنر و تجربه تدریس نیز باشد. معلمانی که دارای موفقیت نسبی در شیوه آموزش هستند، از روش‌های مختلفی برای آموزش استفاده می‌کنند، ولی اکثریت آن‌ها در یک راهبرد دارای اشتراکاتی هستند و آن راهبرد استراتژیک مهارت اداره کلاس خود به شکلی اثربخش و با کیفیت است. معلمان در کلاس‌های درس بایستی شیوه‌های مدیریتی صحیح و متناسب با خصوصیات شخصیتی دانش‌آموزان و سبک‌های تدریس را به شکلی گزینش نمایند که فراگیران فرصت به دست آوردن مهارت‌های مختلف را به وسیله عمل در کلاس درس داشته باشند (Obee et al., 2023). در نبود مهارت‌های لازم جهت اداره کلاس، معلمان مشتاق و آگاه نیز در مأموریت خود ناکام خواهند بود. در این راستا برای اداره‌ی کلاس به شکل درست، تخصص‌ها و مهارت‌های روشنی وجود دارد که از اهمیت فوق‌العاده‌ای برای معلمان برخوردارند که یکی از آنها مدیریت کلاس درس^۱ می‌باشد (ملا محمدآغبالاغی و همکاران، ۱۴۰۲). مدیریت کلاس درس یکی از عوامل بنیادی و حیاتی در فرآیند آموزش و یادگیری است که تأثیر چشمگیری بر کیفیت و موفقیت درس دارد. هدف اصلی مدیریت کلاس، ایجاد یک محیط آموزشی مؤثر، محافظت از حقوق و نیازهای همه دانش‌آموزان، و تسهیل فرآیند یادگیری است (Wolff et al., 2021). در واقع، مدیریت کلاس درس به عنوان یک مسئله اساسی در حوزه آموزش و پرورش، هدفمندی و کنترل شیوه اجرای فرآیند آموزشی را به منظور ایجاد یک محیط یادگیری مؤثر و موفق ارائه می‌دهد. این مسئله اساساً به چگونگی مدیریت منابع، زمان، فعالیت‌ها، و ارتباطات در کلاس درس برای بهبود یادگیری دانش‌آموزان می‌پردازد. از این رو، یکی از چالش‌های اصلی این مسئله، ایجاد تعادل بین حفظ نظم و انضباط و ارتقاء انگیزش و شور و هیجان در دانش‌آموزان است (Weyers et al., 2024). مدیریت کلاس یک فرآیند چرخشی است که شامل طراحی پیشرفته، اجرا، ارزیابی در طول اجرا و ارزیابی نهایی است که عوامل مربوط به کودکان و محیط آن‌ها را در نظر می‌گیرد و موجب پیشرفت در فعالیت‌های انجام شده برای یادگیری و سلامت عاطفی کودکان در کلاس درس می‌شود (Tal, 2018). لذا، فضای آموزشی، ویژگی‌های مربوط به معلم (مانند خودمدیریتی، تجربه کاری، نوع شخصیت، آموزش‌های ویژه) و دانش‌آموزان بر سبک مدیریتی معلمان در کلاس حائز اهمیت است (Blatchford & Russell, 2020).

به عنوان یک مدل، مسئله مدیریت کلاس درس نیازمند تعیین استراتژی‌ها و فرآیندهای مناسب برای مواجهه با چالش‌ها و موانع مختلف است (Sorbetto et al., 2022). از این رو، اهمیت توسعه راهکارهایی فراتر از حل مسئله و توجه به اصول و مبانی مدیریت کلاس جهت ایجاد یک مدل جامع برای مدیریت کلاس درس احساس می‌شود. این مدل باید قادر باشد به صورت سیستماتیک، به تمامی جنبه‌های مدیریت کلاس درس پرداخته و توانمندی ارتقاء کیفیت آموزش و یادگیری را داشته باشد (Lohmann et al., 2021). با توجه به پیچیدگی و چندبعدی این مسئله، نیاز به ایجاد مدل‌ها و راهکارهای تخصصی و تنظیم‌شده با توجه به شرایط و محیط‌های مختلف آموزشی احساس می‌شود. بنابراین، تلاش برای ارائه یک مدل کامل و کارآمد برای مدیریت کلاس درس، از جمله چالش‌های مهم و ضروری در حوزه آموزش و پرورش می‌باشد (St-Amand et al., 2024). چرا که لازمی تحقق رسالت آموزش و پرورش در یاددهی به فراگیرانی که قادر به یادگیری می‌باشند (König et al., 2023)، مهیا بودن شرایط مطلوب کلاسی است؛ این بدان معناست که بایستی میزان مناسبی از آرامش، پذیرش و همراهی دانش‌آموزان با معلمان وجود داشته باشد (Wettstein et al., 2022).

کلاسی که خوب اداره شود، کلاسی است که در آن تعامل مولد تشویق می‌شود، دانش‌آموزان به معلم قدرت می‌دهند، معلم بی‌واسطه و بسیار تأثیرگذار بوده و نظم و انضباط بندرت لازم است. از این رو مدیریت کلاس شامل گستره‌ای از تعاریف است که در برگزیده‌ی تعاملات یادگیری، یاددهی-یادگیری و رفتار دانش‌آموزان می‌باشد (Karagianni et al., 2024). با در نظر گرفتن تأکید روزافزون مطالعه و پژوهش در رابطه با مدیریت کلاس درس، نیازهای پژوهشی و مطالعاتی فراوانی در این راستا مطرح شده است (Caro et al., 2019). در جوامعی چون کشور ایران، مدیریت کلاس درس هنوز جدید بوده و به اندازه‌ی کافی به بررسی و ارائه مولفه‌ها و ابعاد آن با توجه به فرهنگ و مناطق بومی مختلف پرداخته نشده است، لذا لازم است مطالعات مربوط به مدیریت کلاس درس توسعه و گسترش پیدا کند؛ زیرا با توجه به اهمیت نهاد اجتماعی آموزش و پرورش که بر روی سایر نهادهای اجتماعی تأثیرگذار بوده و تا اندازه زیادی عملکرد آن‌ها به چگونگی عملکرد آموزش و پرورش بستگی دارد، بایستی آموزش و پرورش در پروراندن فرد در جنبه‌های عقلانی، عاطفی، اجتماعی و جسمانی و بر عهده گرفتن مسئولیت‌های سنگین، نقش خود را به درستی ایفاء نماید (بهارلو و بهروز، ۱۳۹۸). علی‌رغم این میزان از اهمیت مدیریت کلاس درس، در جامعه و مدارس، به ندرت جایگاه خود را یافته و تاکنون تعداد کمی از سازمان‌های آموزشی برای معرفی و تبیین مدیریت کلاس درس تلاش کرده‌اند (Hardy et al., 2023).

¹ Classroom Management

طراحی الگوی مدیریت کلاس دانش آموزان متوسطه با رویکرد کیفی

مرور جدیدترین پژوهش‌های انجام شده در حوزه مدیریت کلاس مشخص ساخته است که این جنبه نسبت به سایر جنبه‌های کلاس کمتر مورد توجه قرار گرفته است و این محدودیت به خصوص در کشور ما نمایان تر است. جدول ۱ خلاصه‌ای از پژوهش‌های انجام گرفته در این خصوص است.

جدول ۱. خلاصه‌ای از جدیدترین پژوهش‌های انجام شده پیرامون مدیریت کلاس درس

نویسندگان	عنوان	روش	یافته‌ها
دارابی گرگلانی و همکاران (۱۴۰۱)	رابطه سبک مدیریت کلاس درس معلمان با خودتنظیمی و مسئولیت‌پذیری دانش‌آموزان	توصیفی-همبستگی	بین سبک مدیریت کلاس درس با خودتنظیمی و مسئولیت‌پذیری دانش‌آموزان رابطه معنی‌داری وجود دارد.
غیاثوندیان و همکاران (۱۳۹۹)	ارتباط شیوه مدیریت کلاس درس با اشتیاق به مطالعه و موفقیت تحصیلی	توصیفی-پیمایشی	بین اشتیاق به یادگیری و موفقیت تحصیلی در شیوه تعاملی مدیریت کلاس درس رابطه معنی‌دار وجود داشت.
حاجی تبارفیروزجایی (۱۳۹۹)	مدیریت کلاس درس به‌عنوان مؤلفه‌ای از مدیریت مدرسه: پیش‌بینی عملکرد و سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان	توصیفی-همبستگی	سه مؤلفه مدیریت کلاس درس معلمان با سرزندگی تحصیلی و عملکرد تحصیلی رابطه مثبت دارند.
König et al. (2023)	مدیریت مؤثر کلاس درس در آموزش اولیه در دبستان: رتبه بندی ساخت ابزار و پیوند آن با دانش معلم	توصیفی-همبستگی	ارتباط دانش عمومی-آموزشی با مدیریت مؤثر کلاس درس معنی‌دار بود. ولی دانش محتوای-آموزشی با مدیریت مؤثر کلاس درس ارتباط معنی‌دار نداشت.
Wolff et al. (2021)	شاخص‌های مدیریت کلاس درس: مدل نظری متضاد دانش و آگاهی معلمان مبتدی از رویدادهای کلاس درس	مروری-روایتی	پردازش شناختی درونی درگیر (چگونگی تأثیر تخصص بر ادراک بصری و تفسیر ذهنی در شناخت و بازنمایی وقایع توسط معلمان) بر مدیریت کلاس درس را نشان می‌دهد.
Lohmann et al. (2021)	استراتژی‌های مدیریت کلاس درس برای آموزش ترکیبی: آماده سازی دانش‌آموزان برای موفقیت در محیط ترکیبی	مروری-روایتی	معرفی ۳ شیوه در مدیریت کلاس درس در محیط ترکیبی شامل (الف) انتظارات تدریس، (ب) مدل‌سازی رفتار مورد نظر، و (ج) ارائه به موقع و صریح.
Egeberg et al. (2021)	دیدگاه‌های معلمان در مورد مدیریت مؤثر کلاس درس: تحقیقی با روش‌های ترکیبی در دبیرستان‌های استرالیای غربی	آمیخته	مدیران کلاس‌های مؤثر روابط مثبتی با دانش‌آموزان خود ایجاد می‌کنند، کلاس‌های درس خود را با ایجاد مرزهای روشن و انتظارات بالا مدیریت می‌کنند و دانش‌آموزان را در یادگیری خود مشارکت می‌دهند.

لازم به ذکر است بیشتر مطالعات صورت گرفته در حوزه مدیریت کلاس در مدارس چه در ایران و چه در سطح بین‌المللی از طریق رویکردهای کمی و مروری انجام شده است. ماهیت این سازه مستلزم به‌کارگیری رهیافت‌های کیفی جهت ارائه درک غنی از پدیده است.

در مجموع، مدیریت کلاس درس به عنوان یک عنصر اساسی در سیستم آموزش و پرورش، نقش بسیار مهمی را ایفا می‌کند. چرا که مدیریت کلاس درس برای ایجاد یک محیط آموزشی مؤثر و کارآمد از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و باعث ایجاد تعامل مثبت بین معلمان و دانش‌آموزان می‌شود. این تعامل می‌تواند منجر به افزایش انگیزه دانش‌آموزان برای یادگیری شود و باعث پیشرفت و موفقیت آن‌ها در مسیر تحصیلی خود گردد. در همین راستا، استان لرستان به‌عنوان یکی از استان‌های پرجمعیت غرب کشور با دارا بودن بیش از ۴۲۰۰ دبیر دوره‌ی دوم متوسطه یکی از قطب‌های آموزش و پرورش کشور محسوب شده و هر دگرگونی در وضعیت و شرایط آموزشی و پرورشی آن، از جمله شیوه مدیریت کلاس بر مجموعه‌ی آموزش و پرورش کل کشور تأثیر خواهد گذاشت، بهبود و ارتقاء آن گامی بسیار مهم در افزایش موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان این استان و به‌طبع آموزش و پرورش کل کشور خواهد داشت. این در حالی است که با وجود اطلاعات یاری‌دهنده‌ی که نتایج این دست تحقیقات قادر است در اختیار مدیران و معلمان قرار دهند، خلاء پژوهشی در این حوزه مشهود است. در همین راستا، تحقیق حاضر قصد دارد به این مسئله بپردازد که مدل مدیریت کلاس دبیران دوره دوم متوسطه آموزش و پرورش استان لرستان چگونه است؟

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر به منظور طراحی و آزمون مدل مدیریت کلاس دبیران دوره دوم متوسطه استان لرستان به شیوه کیفی و با استفاده از روش نظریه داده بنیاد^۲ انجام گرفت. روش داده بنیاد روشی است که نظریه‌ها، مفاهیم، فرضیه‌ها و قضایا را طی یک فرایند منظم، به جای استنتاج از پیش فرض‌های قبلی و چارچوب‌های نظری موجود، به طور مستقیم از داده‌ها کشف می‌کند. فرایند نظریه داده بنیاد مستلزم استفاده از چندین مرحله گردآوری اطلاعات، پالایش و بررسی روابط میان مقوله‌های اطلاعاتی است. در مطالعه‌های کیفی و بخصوص در نظریه داده بنیاد اطلاعات با استفاده از روش مصاحبه اکتشافی انجام می‌شود و جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها همزمان انجام می‌شود تا به پیدایش نظریه مستقر در داده‌ها کمک کند. براین اساس، در این تحقیق برای طراحی و آزمون مدل مدیریت کلاس، نظرات، روایت‌ها و نقل قول‌های متخصصان و پژوهشگرها حوزه مدیریت آموزشی و علوم تربیتی، شنیده شد و برای این منظور از تکنیک مصاحبه استفاده شد. در مجموع در این روش ابتدا با مرور مبانی نظری و ادبیات پژوهش سوالات مصاحبه بدون ساختار (عمیق) استخراج و سپس برای بررسی سوالات از لحاظ محتوایی و کفایت تعداد سوالات در اختیار تعدادی متخصص و پژوهشگر حوزه مدیریت آموزشی قرار گرفت. پس از تدوین سوالات نهایی، جلسات مصاحبه با متخصصان و پژوهشگرهای حوزه مدیریت آموزشی و علوم تربیتی برگزار شد تا مدل مدیریت کلاس دبیران دوره دوم متوسطه استان لرستان طراحی شود.

جامعه آماری پژوهش حاضر را اساتید دانشگاه‌های استان لرستان در رشته‌های مدیریت آموزشی و علوم تربیتی در نیمه دوم سال ۱۴۰۰ تشکیل داد. برای نمونه‌گیری از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده شد، به این صورت که از بین جامعه آماری، تعداد ۱۲ نفر از آن‌هایی که حاضر همکاری بودند، انتخاب شدند. نمونه‌گیری تا حد اشباع داده‌ها یعنی تا جایی که در جریان مصاحبه‌ها هیچ اطلاعات جدیدی بدست نیامد، ادامه یافت. معیارهای انتخاب نمونه برای اساتید دانشگاه عبارت بودند از: (الف) دارای رتبه حداقل استادیار دانشگاه در رشته‌های مدیریت آموزشی و علوم تربیتی (ب) که در زمینه مدیریت آموزشی و حوزه‌های مرتبط دارای حدل ۲ مقاله در سطح علمی-پژوهشی یا ISI باشند و (ج) داشتن حداقل ۵ سال سابقه تدریس در دانشگاه و مدارس مقطع متوسطه.

روند اجرای پژوهش به این صورت بود که ابتدا با مرور سیستماتیک نتایج پژوهش‌های پیشین سوالات مصاحبه بدون ساختار در زمینه مدیریت کلاس استخراج شد. در مرور سیستماتیک که به روش متن‌پژوهی انجام شد، مقاله‌هایی که در زمینه مدیریت کلاس به زبان انگلیسی از سال‌های ۲۰۱۲ تاکنون (۲۰۲۲) در پایگاه‌های اطلاعاتی Scopus, Elsevier, ScienceDirect, Google Scholar, PubMed, Springer, ProQuest، منتشر شده بودند با جستجوی کلیدواژه Classroom Management استخراج و واکاوی شد. معیارهای ورود به مرور سیستماتیک، وجود کلیدواژه مربوطه در عنوان و چکیده مقاله مورد نظر و با توجه به هدف مطالعه، ارتباط آن‌ها با مدیریت کلاس، بود. معیارهای خروج، وجود فقط خلاصه مقاله و مقالات به زبانی غیر از انگلیسی در پایگاه‌های اطلاعاتی، بود. سپس، برای بررسی سوالات از لحاظ محتوایی و کفایت تعداد سوالات در اختیار ۲ نفر از اساتید رشته مدیریت آموزشی، ۱ نفر از اساتید رشته روانشناسی تربیتی و ۲ نفر از اساتید رشته برنامه‌ریزی آموزشی قرار گرفت. پس از تدوین سوالات نهایی جلسات مصاحبه با اعضای گروه نمونه انجام گرفت. مصاحبه‌ها، تا زمانی ادامه یافت که پژوهشگران اطمینان حاصل کردند که ادامه گردآوری چیز تازه‌ای به دانسته‌های او نمی‌افزاید. یکی از نشانه‌های نقطه اشباع، روبرو شدن با داده‌های تکراری است. اطلاعاتی که از طریق مصاحبه جمع‌آوری شده بود به

² grounded theory

موازات فرایند مصاحبه، تحلیل شد. تمام مکالمه‌ها توسط دستگاه ضبط کننده صدا سونی مدل ICD-TX650 ضبط، و سپس به دقت روی کاغذ پیاده شدند. سپس متن‌های نسخه‌برداری شده مصاحبه‌ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. برای بررسی محتوای مصاحبه‌ها، مفهوم‌سازی و استخراج مقوله‌ها از روش سیستماتیک استفاده شد. طرح تحقیق سیستماتیک در نظریه داده بنیاد، بر استفاده از مراحل تحلیل داده‌ها از طریق کدگذاری باز^۳ (مفاهیم حاصل می‌شود)، کدگذاری محوری^۴ (مولفه‌ها بدست می‌آید، یعنی هدف ایجاد رابطه بین مقوله‌های تولید شده در مرحله کدگذاری باز است) و کدگذاری انتخابی^۵ (محوریت داده‌ها کشف و طبقه مرکزی انتخاب می‌شود) تاکید دارد. در پایان به منظور ارزیابی اعتبار داده‌های میدانی به بررسی پایایی کدگذاری‌های مصاحبه‌ها با استفاده از ضریب هولستی^۶، ضریب پی اسکات^۷، ضریب کاپای کوهن^۸ و آلفای کریپندورف^۹ پرداخته شد.

یافته‌ها

در ادامه با توجه به روند تحلیل داده‌ها، اطلاعات مربوط به ویژگی‌های جمعیت‌شناختی گروه نمونه در جدول ۲ گزارش شده است.

جدول ۲. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مربوط به شرکت‌کنندگان در پژوهش

متغیر	طبقه	فراوانی	متغیر	طبقه	فراوانی	متغیر	طبقه	فراوانی
محل خدمت	دانشگاه لرستان	۶	مرتبۀ علمی یا پست سازمانی	استادیار	۶	رشته تحصیلی	روانشناسی تربیتی	۲
	دانشگاه فرهنگیان	۵	دانشیار	۴	سابقه کار		بیشتر از ۱۵ سال	۷
محل خدمت	دانشگاه پیام نور	۱	استاد	۲	مدیریت آموزشی	مدیریت آموزشی	۴	
	برنامه‌ریزی درسی	۳	کمتر از ۱۵ سال	۵		تکنولوژی آموزشی	تکنولوژی آموزشی	۲
رشته تحصیلی	تحقیقات آموزشی	۱	زن	۳	مدیریت آموزشی	مدیریت آموزشی	۴	
	روانشناسی تربیتی	۲	جنسیت	جنسیت		مرد	۹	

تحلیل تجارب شرکت‌کنندگان منجر به شناسایی ۱۰۵ مفهوم، ۱۰ زیرمضمون (طبقه فرعی) و ۳ مضمون اصلی (طبقه اصلی) در زمینه عوامل مدیریت کلاس شد. جدول ۳ مفاهیم، مقوله‌های فرعی (طبقه‌های فرعی) و مقوله‌های اصلی (طبقه‌های اصلی) مربوط به مدیریت کلاس دبیران دوره دوم متوسطه استان لرستان را که از مصاحبه‌ها به‌دست آمده‌اند، نشان می‌دهد.

جدول ۳. مفاهیم، مقوله‌های فرعی و اصلی مربوط به مدیریت کلاس

³ open coding

⁴ axial coding

⁵ selective coding

⁶ Holsti's coefficient of reliability

⁷ Scott's pi

⁸ Cohen's kappa coefficient

⁹ Krippendorff's alpha

طراحی الگوی مدیریت کلاس دانش آموزان متوسطه با رویکرد کیفی

مقوله‌های اصلی	مقوله‌های فرعی	مفاهیم
	ارتباطات و روابط انسانی	ارتباط مؤثر با دانش آموزان، ارتباط مؤثر با اولیاء، تعامل دانش آموز و معلم، ایجاد اعتماد در روابط با معلمان، صریح و روشن بودن، دسترسی‌پذیری، مدیریت زمان، زمینه‌سازی بیان احساسات، عدالت در ارتباط، استفاده از کلیه کانال‌های ارتباطی، همدلی، توجه به طبقه اجتماعی دانش‌آموزان، رعایت حریم‌های ارتباطی
ویژگی‌های عمومی معلمان	خصوصیات فردی	ویژگی‌های شخصیتی همسو با حرفه معلمی، ارزش به علم و یادگیری، اشتیاق، علاقه به کار، انتقادپذیری، خلاقیت، اعتماد به نفس، مسئولیت‌پذیری، انعطاف‌پذیری، آراستگی ظاهری، الگوی اخلاقی، وقار و سنگینی
	مهارت‌های گفتاری	بیان شیوا و ساده و انتقال شفاف مطلب، استفاده از الفاظ انگیزشی، عاطفی و...، عدم به کار بردن الفاظ رکیک و ناامیدکننده، استفاده صحیح از قواعد دستوری زبان، صحبت کردن با سرعت مناسب، بازخورد مناسب، پایبندی به حرف‌های خود
	تسلط بر مفاهیم درسی	مدیریت زمان در جریان تدریس و ارائه جذاب و پویا، داشتن طرح درس، توانایی هدایت بحث‌های گروهی، مدیریت و توانایی برقراری نظم در کلاس، تسلط و تخصص در ارائه محتوا، اولویت‌بندی صحیح مطالب آموزشی، یادگیری از طریق آموزش انتقادی، بیان مناسب با شرایط سنی و ویژگی‌های دانش‌آموزان، تهیه جزوه مناسب، مهارت در استفاده از الگوها، روش‌ها و فنون مختلف تدریس، استفاده از امکانات کمک آموزشی و تکنولوژی، هدایت و راهنمایی دانش‌آموزان، فراهم کردن موقعیت‌های یادگیری مشارکتی و گروهی، مهارت در جمع‌بندی و سازماندهی مطالب، مدیریت زمان برای پیشبرد فرایند تدریس و یادگیری، توانایی حفظ جهت و آهنگ فعالیت‌های جاری کلاس درس، احتیاط در قبال بروز تعارض و تضاد
ویژگی‌های تخصصی معلمان	ارزیابی و ارزشیابی	ارزیابی و بازخورد، ایجاد سطح‌بندی براساس فعالیت علمی و عملی، پاسخ‌دهی همه‌جانبه، هدایت اولیه، بازخوردهای فوری کلاسی، مشارکت در تدریس، برگزاری آزمون‌های ادواری، ارزیابی و بررسی مداوم میزان یادگیری، استفاده از سؤالات و تمرینات استاندارد، استفاده بهینه از زمان‌های پرت کلاس، ایجاد اعتدال در میان تدریس و آزمون، ایجاد کاربرگ ارزیابی، مشخص کردن فعالیت‌ها و تکالیف یادگیری و شیوه‌های ارزیابی، تدارک آزمون‌های کمی و کیفی مناسب، انطباق مفاد ارزیابی‌ها با اهداف، سرفصل‌ها و محتوای دروس، مدیریت فیزیکی کلاس، استفاده از نتایج ارزیابی‌های برای اصلاح ضعف‌های یادگیری دانش‌آموزان
	اخلاق تدریس	استراتژی انگیزه، رعایت استانداردهای عاطفی، رعایت اخلاق حرفه‌ای، حفظ شخصیت و احترام به دانش‌آموز، داشتن شکیبایی و خوش‌خلقی و وجدان‌کاری، کمک به دانش‌آموزان برای مقابله با مشکلات مربوط به یادگیری، درک احساسات و نیازهای دانش‌آموزان، عطف و مهربانی، علاقه‌مندی به دانش‌آموزان، استعدادشناسی دانش‌آموزان، رعایت اعتدال در تحسین و انتقاد، واکنش منطقی به پیشنهادات، انتقادات و دیدگاه‌های دانش‌آموزان، استفاده از نظام نمره‌دهی عادلانه در ارزیابی عملکرد دانش‌آموزان

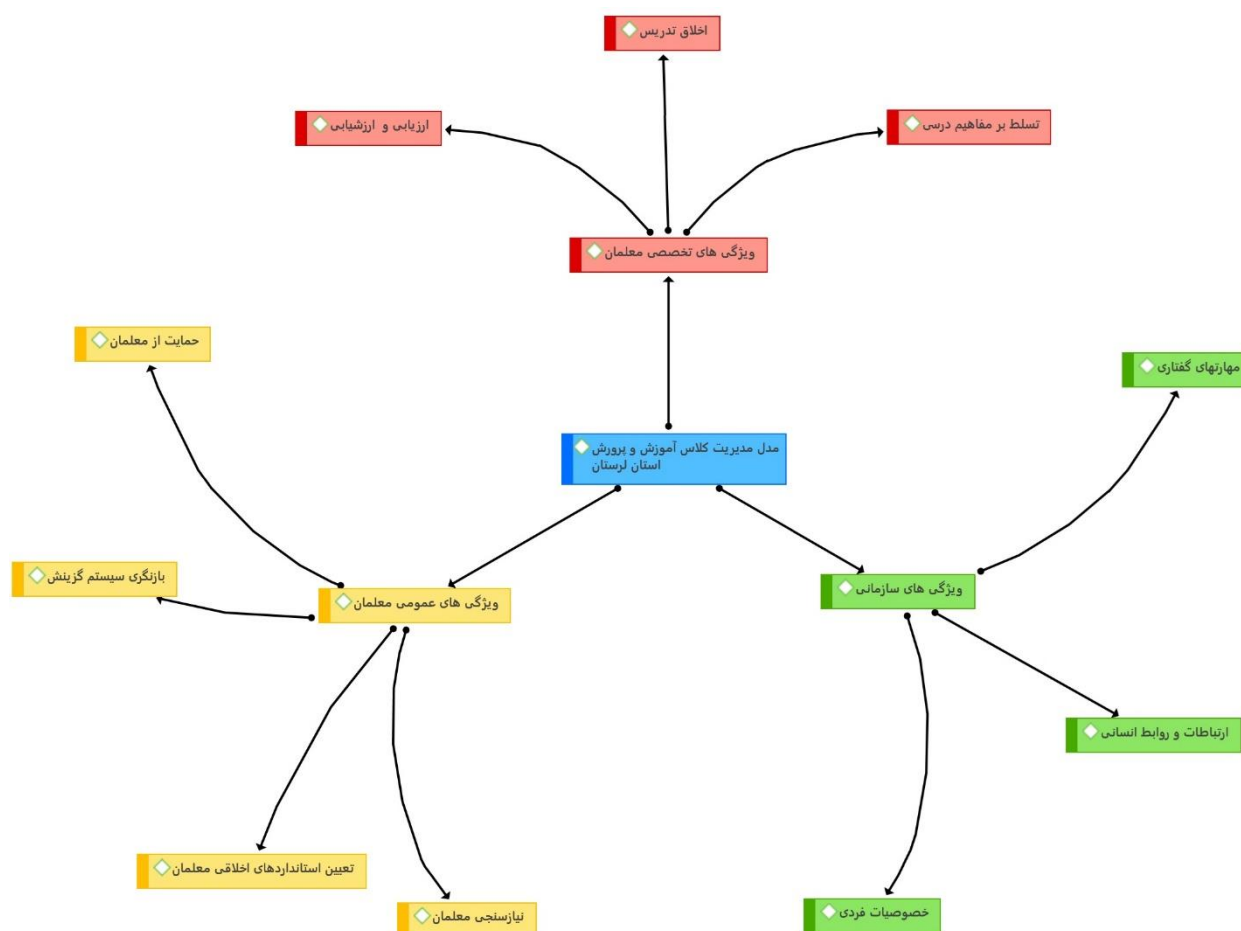

طراحی الگوی مدیریت کلاس دانش آموزان متوسطه با رویکرد کیفی

بازنگری سیستم گزینش	آموزش قبل از استخدام و حین کار، تناسب مدرک تحصیلی و رشته تدریس، بازنگری سیستم استخدام معلمان (رسمی، قراردادی و آزاد)، تناسب مسئولیت کاری و میزان پرداخت، استانداردهای نظام آموزشی، تطبیق آموزش با نیازهای فردی، فرهنگی و اجتماعی، صلاحیت تدریس، شرایط جسمی و روانی معلمان
تعیین استانداردهای اخلاقی معلمان	تدوین چارچوب صلاحیت‌های اخلاقی، مشخص کردن حدود و تغور رفتارهای مناسب و نامناسب حرفه‌ای، رعایت هنجارهای جامعه و وظایف شهروند سازمانی، تهیه و تدوین منشور اخلاقی فعالیت در مدارس، آموزش و نظارت بر رعایت الزامات اخلاقی مدیران، آگاهی‌بخشی اصول و راهبردهای اخلاقی مدیران
ویژگی‌های سازمانی معلمان	اعتقاد مدیران ارشد به افزایش اثربخشی، کیفیت و مشروعیت تصمیمات معلمان توانمند، حمایت از روحیه رقابت‌طلبی، همدلی و سازگاری اجتماعی، توسعه منافع و حفظ جایگاه، نفوذ و منزلت اجتماعی، ارزش‌گذاری به تصمیمات جمعی معلمان، بهره‌مندی از تجربیات و دانش صریح معلمان توانمند در تصمیم‌های عملیاتی
نیازسنجی معلمان	درک صحیح معلمان در محیط‌های آموزشی، بررسی میزان رضایت از سطح رفاه و درآمد، اتخاذ تصمیمات بر مبنای ادراک واقع‌بینانه، شناسایی الزامات ضروری در بقاء و سلامت معلمان، تأمین امکانات و شناسایی فرصت‌ها و نقاط بالقوه و موجود، نهادینه شدن آرمان‌خواهی، عزت‌طلبی، خود باوری، اشتیاق به پیشرفت، تأمین بهداشت روانی معلمان، مدیریت مشارکتی، تأمین امکانات لازم برای معلمان، تشویق و افزایش انگیزه

پس از انجام دسته‌بندی فوق، مفاهیم و مقوله‌های استخراج شده به صورت نظام‌مند به یکدیگر مرتبط و در قالب یک مدل پارادایمی در شکل ۱ ترسیم گردیدند (کدگذاری انتخابی). به طور خلاصه از مجموعه ۱۰۵ مفهوم اولیه، تعداد ۱۰ مقوله فرعی ساخته شده که این ۱۰ مقوله فرعی در ۳ مقوله اصلی دسته‌بندی گردیدند. بر اساس الگوی پارادایمی می‌توان مدل مدیریت کلاس دبیران دوره دوم متوسطه استان لرستان را به صورت شکل ۱ ارائه داد که توضیحات آن در ادامه می‌آید.

نقشه

شکل ۱: مدل مدیریت کلاس آموزش و پرورش استان لرستان (مطالعه موردی: دبیران دوره دوم متوسطه)

همان طور که در شکل ۱ ملاحظه می شود، مدل مدیریت کلاس در مدارس متوسطه دوم استان لرستان بطور کلی در سه حوزه ویژگی های عمومی، تخصصی و سازمانی معلمان قرار می گیرند. ویژگی های عمومی، مهارت های معلمان در ارتباطات و روابط انسانی، ویژگی های شخصیتی- فردی شان و مهارت های گفتاری آنان در تدریس را شامل می شد. ویژگی های تخصصی نیز تسلط معلمان بر مفاهیم درسی، سنجش و ارزشیابی عملکرد دانش آموزان و رعایت اخلاق در کلاس درس را در بر می گرفت. در نهایت، ویژگی های سازمانی عبارت بودند از بازنگری در سیستم گزینش و استخدام معلمان، تعیین استانداردهای اخلاقی و نظارت بر رعایت این الزامات، حمایت اجتماعی از معلمان و نیازسنجی آنان. لازم به ذکر است که از چهار معیار کمی برای بررسی قابلیت اعتبار، قابلیت انتقال، قابلیت تأیید و اطمینان پذیری استفاده شده است که عبارت بودند از ضریب هولستی، ضریب پی اسکات، ضریب کاپای کوهن و آلفای کریپندروف. میزان همبستگی دیدگاه خبرگان با محاسبه ضریب هولستی یا «درصد توافق مشاهده شده»، $0/865$ بدست آمده است که مقدار قابل توجهی است. با توجه به ایراداتی که به روش هولستی وارد است شاخص پی-اسکات نیز محاسبه شده است که میزان آن $0/805$ بدست آمده است. چهارمین شاخص برآورد اعتبار تحقیقات کیفی شاخص کاپای کوهن است. شاخص کاپای کوهن در این مطالعه $0/844$ بدست آمده است. در نهایت نیز از آلفای کریپندروف استفاده شده است و میزان آن در این مطالعه $0/824$ برآورد گردیده است.

بحث و نتیجه گیری

این پژوهش کیفی با هدف طراحی و آزمون مدل مدیریت کلاس آموزش و پرورش استان لرستان و با استفاده از نظریه داده بنیاد انجام شد. نظریه به دست آمده نشان داد که پدیده محوری (مقوله اصلی) یعنی مدیریت کلاس در مدارس متوسطه دوم استان لرستان در فرآیندی از ویژگی های عمومی (ارتباطات و روابط انسانی، خصوصیات فردی و مهارت های گفتاری)، تخصصی (تسلط بر مفاهیم درسی، ارزیابی و ارزشیابی و اخلاق تدریس) و سازمانی (بازنگری سیستم گزینش، تعیین استانداردهای اخلاقی معلمان، حمایت از معلمان نیازسنجی معلمان) معلمان شکل می گیرد.

نتایج نشان داد که از جمله ویژگی‌های عمومی معلمان، توانایی‌های ارتباطی آنان در روابطشان است تا با حساسیت نسبت به نیازها و تفاوت‌های دانش‌آموزان بتوانند محیطی دوستانه و پذیرایی برای دانش‌آموزان را با توجه فراهم کنند و از تعاملات مثبت در کلاس درس حمایت کنند. ارتباطات معلم با دانش‌آموزان، اولیاء و ارتباطات بین دانش‌آموزان برای ایجاد یک محیط آموزشی مثبت، پویا و مؤثر ضروری هستند (Cerezo et al., 2017). ویلز و همکاران (Wills et al., 2018)، مشخص کردند ارتباطات معلم با دانش‌آموزان باید بر پایه احترام، اعتماد و شفافیت بنا شده باشد تا دانش‌آموزان به آرامش و اعتماد به نفس بیشتری در محیط کلاسی پیدا کنند. همچنین، کورکماز و همکاران (Korkmaz et al., 2017)، نشان دادند ارتباطات معلم با اولیاء دانش‌آموزان نیز برای اطلاع‌رسانی دقیق، همکاری در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و حفظ حمایت خانوادگی از آموزش و پرورش بسیار اهمیت دارد. از طرفی، توجه به سطح‌بندی اجتماعی، فرهنگی و خانوادگی دانش‌آموزان نیز از اهمیت بالایی برخوردار است؛ زیرا با در نظر گرفتن این موارد، معلمان می‌توانند بهترین راهکارها را برای حل مسائل و پشتیبانی از یادگیری دانش‌آموزان ارائه دهند. وانگ و همکاران (Wang et al., 2019)، نشان دادند رعایت حریم‌های ارتباطی نیز از اهمیت بسیاری برخوردار است؛ زیرا با تضمین احترام به حریم شخصی دانش‌آموزان، ارتباطات مؤثرتری بین آنها و معلمان برقرار خواهد شد. ویژگی‌های فردی-شخصیتی همسو با حرفه معلمی، شامل ارزش دادن به علم و یادگیری، شور و شوق مدرس، علاقه به کار، انتقادپذیری، خلاقیت، اعتماد به نفس، مسئولیت‌پذیری، انعطاف‌پذیری، آراستگی ظاهری معلم، الگوی عملی از اخلاق انسانی و وقار و سنگینی نیز از جمله ویژگی‌های عمومی معلمان بودند. چن و لو (Chen & Lu, 2022)، مشخص کردند معلمانی که به علم و دانش ارزش می‌دهند و به دنبال به روز بودن و بهبود مهارت‌های خود هستند، محیط آموزشی را به یک مکان پویا و پرنرژی تبدیل می‌کنند. اوپرمان و همکاران (Oppermann et al., 2021)، بیان کردند شور و شوق مدرس در انتقال دانش و تجربه‌ی خود به دانش‌آموزان بسیار مؤثر است. معلمانی که انگیزه و اشتیاق خود را در کلاس به اشتراک می‌گذارند، توانایی تحریک انگیزه و تعهد دانش‌آموزان را افزایش می‌دهند. معلمانی که به انتقادات پاسخ مثبتی می‌دهند و از آنها برای بهبود عملکرد خود استفاده می‌کنند، محیطی ارتقاء یافته و سازنده ایجاد می‌کنند. مهارت‌های گفتاری معلمان به‌عنوان ویژگی عمومی آخر معلمان که شامل شیوا و ساده و انتقال شفاف مطلب، استفاده از الفاظ انگیزشی عاطفی و... در حین بیان مطالب، عدم به کار بردن الفاظ رکیک و نا امید کننده در حین بیان مطالب، استفاده، صحیح از قواعد دستوری زبان، صحبت کردن با سرعت مناسب، بازخورد مناسب و پایبندی به حرف‌های خود است نیز در مدیریت کلاس اهمیت بسزایی دارند. لازاردیس و همکاران (Lazarides et al., 2023)، مشخص کردند انگیزه معلم برای ارائه درس‌های جذاب، ایجاد فعالیت‌ها و وظایف متنوع و جذاب برای دانش‌آموزان، و تحفیز و حمایت از آنها برای شرکت فعال در فعالیت‌های آموزشی و یادگیری بسیار اثرگذار است.

از جمله ویژگی‌های تخصصی معلمان در مدل مدیریت کلاس می‌توان به تسلط بر مفاهیم درسی اشاره کرد. هاردی و همکاران (Hardy et al., 2023)، کیفیت و تنوع مطالب درسی و استفاده از روش‌های آموزشی متنوع را از عوامل اساسی در مدیریت کلاس درس می‌دانند که تأثیر چشمگیری بر انگیزه و پیشرفت دانش‌آموزان دارد. بلومک و همکاران (Blömeke et al., 2022)، نیز مشخص کردند تأمین مطالب درسی با کیفیت و مناسب با نیازها و اهداف آموزشی مدرسه می‌تواند به بهبود مدیریت کلاس و ارتقاء کیفیت آموزش و پرورش کمک کند. ارزشیابی و بازخورد و بررسی مداوم میزان یادگیری دانش‌آموزان، ویژگی تخصصی دیگر معلمان در مدل مدیریت کلاس است. از نتایج ارزیابی‌های به‌عمل آمده باید برای رفع و اصلاح ضعف‌های یادگیری فراگیران استفاده مداوم گردد، که این اقدامات به بهبود عملکرد و پیشرفت دانش‌آموزان کمک می‌کند. اخلاق تدریس آخرین ویژگی تخصصی معلم در مدل مدیریت کلاس می‌باشد. براون و همکاران (Braun et al., 2022)، بیان کردند معلم به‌عنوان رهبر و الگوی اخلاقی برای دانش‌آموزان، باید اصول اخلاقی را در تمامی ابعاد تدریس و ارتباط با دانش‌آموزان رعایت کند. از جمله اصول اخلاقی در تدریس می‌توان به احترام به دانش‌آموزان و همکاران، انصاف در برخورد و ارزش‌گذاری، شفافیت در روابط و تصمیم‌گیری، صداقت و مسئولیت‌پذیری اشاره کرد. اوبی و همکاران (Obbe et al., 2023)، نتیجه گرفتند احترام به دانش‌آموزان شامل گوش دادن به نظرات و نیازهای آنها، بهره‌گیری از روش‌های ارتباطی مؤثر و احترام به حریم شخصی آنها است. همچنین، انصاف در برخورد با دانش‌آموزان به معنای برخورد بدون تبعیض و توجه به نیازها و استعدادها هر دانش‌آموز است. سوربتو و همکاران (Sorbetto et al., 2022)، نیز تأکید نمودند اخلاق تدریس به معلمان کمک می‌کند تا به‌عنوان مدیران کلاس، با احترام، صداقت و عدالت، یک محیط آموزشی ارزشمند و پویا را برای دانش‌آموزان خلق کنند که این بهبود کیفیت آموزش و پرورش و رشد شخصیتی دانش‌آموزان را تضمین می‌کند.

بازنگری در سیستم‌گزینش از جمله ویژگی‌های سازمانی در مدیریت کلاس درس می‌باشد که مواردی از قبیل آموزش قبل از استخدام و حین کار، بررسی تناسب مدرک تحصیلی و رشته تدریس، تناسب مسئولیت کاری و میزان پرداخت، بررسی صلاحیت تدریس و بررسی شرایط جسمی و روانی مناسب معلمان را در برمی‌گیرد. تعیین استانداردهای اخلاقی معلمان و نظارت بر رعایت آنها و آگاهی بخشی اصول و راهبردهای اخلاقی مدیران آموزشی از ویژگی‌های سازمانی می‌باشند. حمایت از معلمان به‌عنوان ویژگی سازمانی بعد مواردی مانند اعتقاد مدیران ارشد

نظام آموزشی به افزایش اثربخشی، کیفیت و مشروعیت تصمیمات معلمان توانمند، حمایت از روحیه رقابت‌طلبی، همدلی و سازگاری اجتماعی از معلمان، توسعه منافع و حفظ جایگاه، نفوذ و منزلت اجتماعی معلمان، ارزش‌گذاری به تصمیمات جمعی معلمان در مقابل با تصمیمات فردی و بهره‌مندی از تجربیات و دانش صریح معلمان توانمند در تصمیم‌های عملیاتی در محیط مدارس را شامل می‌شود. در نهایت، نیازسنجی معلمان در ابعاد آموزشی، رفاهی، مالی، اجرایی، بهداشتی و امکاناتی آخرین ویژگی سازمانی در مدیریت کلاس درس است. برای نهادینه شدن آرمان‌خواهی (Coskun & Cagiltay, 2021)، عزت‌طلبی، خودباوری، اشتیاق به پیشرفت همراه با پشتکار و امید در معلمان، مدیران باید برنامه‌ها و سیاست‌هایی را اجرا کنند که این ارزش‌ها و ویژگی‌ها را ترویج و تقویت کنند. همچنین، بئر (Emmer & Sabornie, 2015)، مشخص کردند تأمین بهداشت روانی معلمان و ایجاد محیط‌های کاری سالم و مدیریت مشارکتی مدارس نقش مهمی در ایجاد این وضعیت دارند. تأمین امکانات لازم برای بهبود آموزش و تدریس معلمان و تشویق و افزایش انگیزه آنها نیز باید جزء اولویت‌های مدیران آموزشی باشد.

پژوهش حاضر به‌صورت موردی در آموزش پرورش استان لرستان انجام شد به همین علت امکان محدودیت تعمیم آن به سایر مدارس و آموزش و پرورش استان‌های دیگر و مدارس دولتی و غیر انتفاعی وجود دارد. انجام پژوهش در بافت‌ها و محیط‌های مختلف آموزشی و همچنین انجام مطالعات تطبیقی در مدارس ابتدایی و دانشگاه نیز توصیه می‌شود. متأسفانه دسترسی به خبرگان و صاحب‌نظران با توجه به معیارهای انتخاب افراد سخت بود، البته گروهی از خبرگان به علت نارضایتی از وضعیت حرفه‌ای، حاضر به مصاحبه نبودند. این پژوهش در شرایط شیوع ویروس کوید-۱۹ اجرا شد. به علت شرایط خاص مجازی شدن مدارس، دسترسی آسان به مدیران و مسئولین اجرایی مدرسه به علت مشغله کاری و شرایط دورکاری وجود نداشت، مصاحبه با مدیران به‌صورت غیرحضوری انجام شد که روند اجرای پژوهش را با مشکلاتی مواجه کرد. در پایان به استناد یافته‌های پژوهش، پیشنهاد می‌شود سیاست‌گذاران و متصدیان آموزشی در جهت توسعه مهارت‌ها و ویژگی‌های عمومی، تخصصی و سازمانی مؤثر در مدیریت کلاس سرمایه‌گذاری نمایند. جهت تحقق این مهم، وزارت آموزش و پرورش می‌تواند با ارائه برنامه‌های متنوع و غنی توسعه به تقویت ویژگی‌های مؤثر در مدل مدیریت کلاس بپردازد.

References

- بهارلو، فیروزه، و بهروز، فاطمه. (۱۳۹۸). راهکارهای عملی مدیریت کلاس درس در مدارس ابتدایی. پژوهشنامه اورمزد، دوره ۴۷، شماره ۲، ص ۵۴-۲۷.
- حاجی‌تبارفیروزجایی، محسن. (۱۳۹۹). مدیریت کلاس درس به عنوان مؤلفه‌ای از مدیریت مدرسه: پیش‌بینی عملکرد و سرزندگی تحصیلی دانش‌آموزان. مدیریت مدرسه، دوره ۸، شماره ۴، ص ۴۹-۲۸.
- دارابی گرگلانی، بنفشه، سبزه، بتول، موسی پور، نعمت‌اله. (۱۴۰۱). رابطه سبک مدیریت کلاس درس معلمان با خودتنظیمی و مسئولیت‌پذیری دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی. پویش در آموزش علوم انسانی، دوره ۸، شماره ۲۶، ص ۳۰-۱۵.
- غیاثوندیان، شهرزاد، شهسواری، هومن، کاظم‌نژاد، انوشیروان، گودرزی، زهرا، رضوی، سیده‌نرجس. (۱۳۹۸). ارتباط شیوه مدیریت کلاس درس با اشتیاق به مطالعه و موفقیت تحصیلی. نشریه پژوهش پرستاری ایران، دوره ۱۴، شماره ۲، ص ۶۶-۵۹.
- Blatchford, P & Russell, A. (2020). (*Rethinking Class Size: The complex story of impact on teaching and learning*) p. 328). UCL Press.
- Blömeke, S., Jentsch, A., Ross, N., Kaiser, G., & König, J. (2022). Opening up the black box: Teacher competence, instructional quality, and students' learning progress. *Learning and Instruction*, 79, 101600.
- Braun, S. S., Kaihoi, C. A., McDaniel, H. L., & Bradshaw, C. P. (2022). Profiles of teachers' occupational health: Associations with classroom management practices, gender, and race. *Teaching and Teacher Education*, 118, 103819.
- Cerezo, R., Esteban, M., Sánchez-Santillán, M., & Núñez, J. C. (2017). Procrastinating behavior in computer-based learning environments to predict performance: A case study in Moodle. *Frontiers in psychology*, 8, 273286.
- Chen, X., & Lu, L. (2022). How classroom management and instructional clarity relate to students' academic emotions in Hong Kong and England: A multi-group analysis based on the control-value theory. *Learning and Individual Differences*, 98, 102183.
- Coskun, A., & Cagiltay, K. (2021). Investigation of classroom management skills by using eye-tracking technology. *Education and Information Technologies*, 26, 2501-2522.
- Egeberg, H., McConney, A., & Price, A. (2021). Teachers' views on effective classroom management: A mixed-methods investigation in Western Australian high schools. *Educational Research for Policy and Practice*, 20(2), 107-124.

12. Emmer, E. T., & Sabornie, E. J. (Eds.). (2015). *Handbook of classroom management*. New York: Routledge.
13. Inda-Caro, M., Maulana, R., Fernández-García, C. M., Peña-Calvo, J. V., Rodríguez-Menéndez, M. D. C., & Helms-Lorenz, M. (2019). Validating a model of effective teaching behaviour and student engagement: perspectives from Spanish students. *Learning Environments Research*, 22, 229-251.
14. Karagianni, E., Papadaki, A., Karabatzaki, Z., & Driga, A. M. (2023). The teacher's key role in the challenge of the effective classroom management. *Research, Society and Development*, 12(2), e20412240054-e20412240054.
15. König, J., Glutsch, N., Weyers, J., Casale, G., Hanke, P., Knips, C., ... & Träuble, B. (2023). Observing effective classroom management in early instruction in primary school: rating instrument construction and its link to teacher knowledge. *Discover Education*, 2(1), 35.
16. Korkmaz, Ö., Çakir, R., & Özden, M. Y. (2017). A validity and reliability study of the computational thinking scales (CTS). *Computers in human behavior*, 72, 558-569.
17. Lazarides, R., Schiefele, U., Hettlinger, K., & Frommelt, M. C. (2023). Tracing the signal from teachers to students: How teachers' motivational beliefs longitudinally relate to student interest through student-reported teaching practices. *Journal of Educational Psychology*, 115(2), 290.
18. Lohmann, M. J., Randolph, K. M., & Oh, J. H. (2021). Classroom management strategies for Hyflex instruction: Setting students up for success in the hybrid environment. *Early Childhood Education Journal*, 49(5), 807-814.
19. Obee, A. F., Hart, K. C., & Fabiano, G. A. (2023). Professional development targeting classroom management and behavioral support skills in early childhood settings: A systematic review. *School Mental Health*, 15(2), 339-369.
20. Oppermann, E., & Lazarides, R. (2021). Elementary school teachers' self-efficacy, student-perceived support and students' mathematics interest. *Teaching and Teacher Education*, 103, 103351.
21. Sorbeto, J. A., Corpuz, O., & Alcantara, M. E. G. (2022). Teaching Efficiency and Classroom Management Towards Learning Outcomes. Available at SSRN 4115989.
22. St-Amand, J., Smith, J., & Goulet, M. (2024). Is teacher humor an asset in classroom management? Examining its association with students' well-being, sense of school belonging, and engagement. *Current Psychology*, 43(3), 2499-2514.
23. Svajda-Hardy, M., & Kwok, A. (2024). First-year teacher needs in the urban classroom: creating a sustainable framework for classroom management coaching. *The Urban Review*, 56(1), 103-121.
24. Tal, C. (2018). The Challenge of Implementing Small Group Work in Early Childhood Education. *Global Education Review*, 5(2), 123-144.
25. Wang, Y. L., & Tsai, C. C. (2019). Exploring the structure of science learning self-efficacy: The role of science learning hardiness and perceived responses to capitalization attempts among Taiwanese junior high school students. *Research in Science & Technological Education*, 37(1), 54-70.
26. Wettstein, A., Ramseier, E., & Scherzinger, M. (2021). Class-and subject teachers' self-efficacy and emotional stability and students' perceptions of the teacher-student relationship, classroom management, and classroom disruptions. *BMC psychology*, 9, 1-12.
27. Weyers, J., Kramer, C., Kaspar, K., & König, J. (2024). Measuring pre-service teachers' decision-making in classroom management: A video-based assessment approach. *Teaching and Teacher Education*, 138, 104426.
28. Wills, H., Wehby, J., Caldarella, P., Kamps, D., & Swinburne Romine, R. (2018). Classroom management that works: A replication trial of the CW-FIT program. *Exceptional Children*, 84(4), 437-456.
29. Wolff, C. E., Jarodzka, H., & Boshuizen, H. P. (2021). Classroom management scripts: A theoretical model contrasting expert and novice teachers' knowledge and awareness of classroom events. *Educational Psychology Review*, 33(1), 131-148.